

Hensyn til de Egne, de gaa igennem, for at ophjælpe dem. Jeg vil tage de tre Tvær-linier i Sylland og saa den vestjydske Bane. Hovedformaalet med Anlægget af disse Baner er dog nok at ophjælpe de paagældende Egne. De, der have boet der, have haft den store Fordel netop at bo i Nærheden af disse Baner. Derfor ere de komne først, og de ere komne dertil ved, at Statskassen har baaret den væsentligste Del af Udgifterne. Nu er det ikke mere end billigt, forudsat man i øvrigt erkender, at den omhandlede Jærnbane kan bære sig, at Statskassen yder et Bidrag, og selv om det sættes saa højt som her, vil i Virkeligheden de paagældende Egne komme til at betale mere, end det var forudsat, der skulde betales af de Egne, igennem hvilke disse Statsbaner gaa. Jeg finder derfor heller ikke, der er nogen Betænkelighed ved Summens Størrelse.

Saa komme vi til de to sidste Stykker i § 63. Den sidste Bestemmelse gaar ud paa, at Prioritetslaan maa ikke optages og Fortrinsaktier ikke udstedes. Det er to ganske overordentlig heldige Bestemmelser, som ville hidrage til, at der ikke saa letfindig anlægges Privatbaner. Tidligere gjaldt det om at faa en Lov og se at samle de Penge, man kunde, og saa, naar man ikke kunde faa flere, om mulig laane Resten mod Pant i Jærnbanelinien. Men hvad bliver Følgen deraf? Den bliver, at der ikke blot skal skaffes Penge til Dækning af Udgifterne ved selve Driften, men tillige til Forrentning af Prioritetslaan, hvorved man altsaa løber den Fare, at en Bane, der i og for sig kunde bære sig, dog ikke kan drives uden Understød, fordi Prioritetslaanene skulle dækkes. — Og ved Fortrinsaktier er der ogsaa en Ulempe. Det ser saa overordentlig smukt ud, at Folk af Interesse for Sagen tegne Preferenceaktier. De gøre det i Sagens Interesse, men ogsaa i deres egen Interesse; og ofte tilvejebringes disse Preferenceaktier paa den Maade, at man giver en Preferenceaktie paa 100,000 Kr. og faar 60,000 Kr., hvad der gør Jærnbaneanlægget dyrere. Naar man først faar det ordnet saaledes, at Prioritetslaan ikke optages og Fortrinsaktier ikke udstedes, men at vedkommende Egn ved, at den skal tilvejebringe den halve Sum, saa vil man nok undlade at komme ind paa saadanne Foretagender, der ikke i det hele ere vel overvejede og i Egnens Interesse. Hvor dette ikke er Tilfældet, kommer der ikke nogen Jærnbane. Jeg tror, det er et sundt, godt og fornuftigt Princip. — Ved Eiden deraf staar saa den anden Bestemmelse, at Statskassen for sit Bidrag skal nyde samme Ret som Kommuner eller private.

For hver Dre, vedkommende Egn faar ind af Overskuddet, faar Statskassen ogsaa en Dre, de ville komme til at gaa Haand i Haand. Man vil komme bort fra det at søge at skaffe sig selv 4 pCt. til Preferenceaktier, der gaa forud for Statskassen, og saa sørge for, at der ikke bliver ret mange flere Penge til overs til Statskassen, thi den behøver dem ikke. Nu vil Statskassens og Kommunernes Interesse falde sammen. Derfor finder jeg, at selv om man maatte sige, at det er et temmelig stort Tilskud, Statskassen her maa give, saa er det ikke mere, end hvad jeg mener de paagældende Egne have Krav paa, og jeg tror, at det vil være en hensigtsmæssig og fornuftig Ordning. — Jeg skal hermed slutte og anbefale disse Betragtninger til velvillig Overvejelse.

Th. Nielsen: Den ærede Indenrigsminister mindede om, at vi i Fjor forhandlede Forslag om en Koncessionslov med almindelige Regler, efter hvilke Ministeren kunde give Koncession paa Jærnbaneanlæg. Det er jo egentlig Hovedet af det Forslag, vi her have igen til Forhandling, med den Forskel, som der allerede er gjort opmærksom paa, at medens Forslaget i Fjor gav Ministeren — inden for visse finansielle Grænser, ganske vist — en almindelig Bemyndigelse til at give Koncession paa Baneanlæg, naar Reglerne overholdtes, have vi her faaet optaget paa det Forslag, der ligger til Forhandling, en hel Række af Baner, nemlig 27. Jeg udtalte allerede i Fjor — i hvert Fald i Hovedpunkterne — min Tilfredshed med, at vi gik over til at faa almindelige Regler, efter hvilke Privatbaner burde anlægges, og jeg erkender, at jeg staar i saa Henseende i Aar paa samme Standpunkt. Hvorvidt det er bedre, at man nu har faaet Banerne her paa dette Forslag, i Stedet for at man i Fjor gav en almindelig Bemyndigelse, skal jeg ikke her komme nærmere ind paa; der kan naturligvis siges noget fra begge Sider; men under alle Omstændigheder har jo Misdagen her ved den Maade, Forslaget nu stilles paa, forbeholdt sig at gøre sin Indsigelse gældende ogsaa paa den enkelte Linie. I øvrigt — men det vil komme frem senere under mit Foredrag — er der adskillige Punkter, hvor jeg synes bedre om de almindelige Regler, som laa for i Fjor i Koncessionsforslaget, end om dem, der ligge for her. Den sidste ærede Taler dvælede udførelig ved de finansielle Byrder, som ville blive paalagte Statskassen, hvormeget Statskassen i det hele vil komme til at udrede, dels ifølge det Forslag, her ligger for, dersom